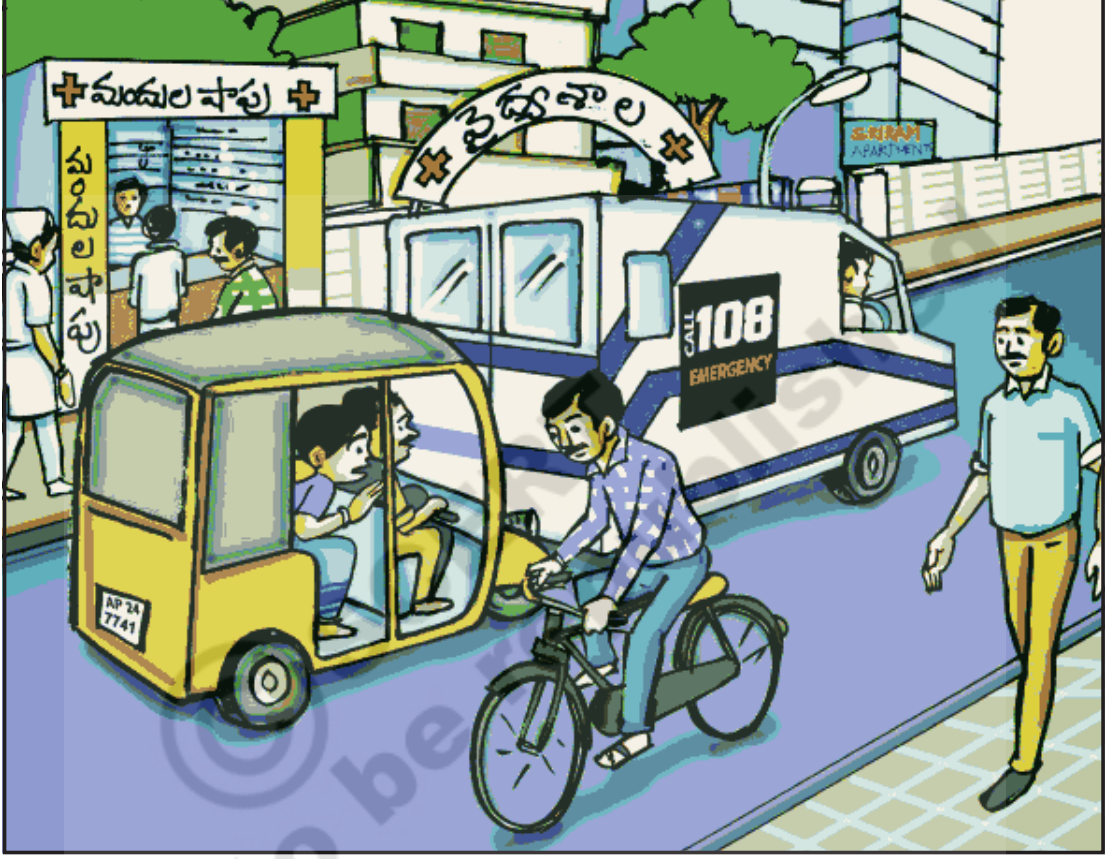

ఆలోచించండి - మాట్లాడండి:

ప్రశ్నలు:

1. చిత్రంలో ఎవరెవరు ఉన్నారు ?
2. వాళ్ళు చేస్తున్న సేవలేమిటి?
3. ఆ సేవలవల్ల ఎవరికి ఉపయోగం కలుగుతుంది?
4. విద్యార్థులు ఇలా సేవలందించిన సందర్భాలు మీరు చూసినవి చెప్పండి.

నేపథ్యం:

చిన్నతనంనుంచే సేవాభావం అలవడాలని, సమాజ సేవలో అందరూ భాగస్వాములు కావాలన్నదే ఈ పాఠం ఉద్దేశం.

విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాలకింద, వాక్యాలకింద గీతలు గీయండి.
2. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గురించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
3. తెలియని పదాల అర్థాలను పుస్తకం చివరన ఉన్న అకారాది పట్టిక చూసి తెలుసుకోండి.

రణస్థలం,
తేది : 16-11-2011.

తాతయ్యా,

బాగున్నావా? నేనే - లింగమ్మను తాతయ్యా! నాయనమ్మ ఎలా ఉంది? నాకు చేగోడీలు ఎప్పుడు పెడుతుంది? మన పెరట్లో తువ్వాయి బాగా గంతులు వేస్తోందా! ఇదిగో, తాతయ్యా! మరేమో నాకూ మా రాధకూ మా బళ్ళో మంచి బహుమతులిచ్చారోచ్! ఎప్పుడో తెలుసా? బాలల దినోత్సవంనాడు! మేము అందరూ మెచ్చే మంచిపని చేసినందుకు! అలాంటి పనిని ప్రజాసేవ అంటారట. అలాగని మా ప్రధానోపాధ్యాయులు ప్రార్థనా సమావేశంలో చెప్పారు. అసలేమైందో తెలుసా?

ఒకనాడు ఏమైందంటే - నేనూ రాధా కలిసి బడికి వెళుతున్నాం. దారి పక్కన ఒక ముసలి తాత పడి ఉన్నాడు. ఏదో బాధతో మూలుగుతున్నాడు. “అయ్యో! ఎంత బాధపడుతున్నాడో పాపం,” అనుకున్నాం మేం. నేను గబుక్కున నా మంచినీళ్ళ సీసా మూత తీశాను. నేనూ రాధా అతని మొహమ్మీద నీళ్ళు చల్లాం. అతను తల తిప్పాడు. కాసేపటికి మెల్లగా లేచి కూర్చున్నాడు. రాధ తన మంచినీళ్ళసీసా అతని నోటికందించి తాగించింది. “తాతా! ఏమైంది?” అని నేనడిగాను. అతను ఏమీ చెప్పలేకపోతున్నాడు. “అయ్యో! ఇప్పుడెలాగ?” అనుకున్నాం. ఇటూ అటూ చూశాం. ఒకాయన స్కూటర్ మీద వెళుతున్నారు. ఆయన్ని ఆపి తాతను చూపించాం. “నాకు పనుండమ్మా! అర్జెంటుగా వెళ్ళాలి” అంటూ వెళ్ళిపోయారు. మరో నిమిషానికి ఒకామె కనిపించింది. ఆవిడ కూడా ఆగలేదు. “108 నెంబరుకి ఫోను చేసి చెప్పండమ్మా! వాళ్ళొచ్చి తీసుకెళ్తారు. నాకు పనుంది” అంటూ వెళ్ళిపోయింది. అయ్యో! ఈ తాత సంగతెవరూ పట్టించుకోడం లేదే! అని మాకు దిగులు కలిగింది. ఒక పక్క బడికి టైమైపోతోంది. ఏం చెయ్యాలి? నా గౌను జేబులో కాసిని డబ్బులు ఉన్నాయి. రాధ కూడా తన జేబులో ఉన్న డబ్బులు తీసింది. ఒక ఆటో కనిపించింది. చెయ్యెత్తి ఆపాం. తాతను సాయంపట్టి బండిలో కెక్కించాం. ఒక ఆసుపత్రికి తీసుకెళ్ళాం. డాక్టరుగారికి ఆ ముసలితాత సంగతి చెప్పాం. డాక్టరుగారు మమ్మల్ని మెచ్చుకున్నారు. మేం బడికి వెళ్ళిపోయాం.

బడిగేటు సగం మూసి ఉంది. ప్రధానోపాధ్యాయులు గేటు దగ్గర నిలబడి ఉన్నారు. మేమిద్దరం ఆయన దగ్గరకెళ్ళి, “అలస్యమైంది. క్షమించండి సార్!” అన్నాం. “ఎందుకు?” అన్నారు. తాత సంగతి చెప్పాం! “అయ్యో పాపం!” అన్నారు. మమ్మల్ని తరగతిలోకి వెళ్ళమన్నారు. దీన్ని గురించి ప్రార్థనా సమావేశంలో చెప్పారు. బాధల్లో ఉన్నవాళ్ళకీ, కష్టాల్లో ఉన్నవాళ్ళకీ, ప్రత్యేక అవసరాలున్నవాళ్ళకు (చూడలేని, వినలేని, నడవలేని, మాట్లాడలేని) అవసరమైనప్పుడు మనం తప్పకుండా సాయంచెయ్యాలన్నారు. మంచి తనంతో సాయంచెయ్యడమే మానవత్వం అన్నారు. కందుకూరి వీరేశలింగంగారూ గురజాడ వేంకట అప్పారావుగారూ వంటి గొప్పవాళ్ళు చెప్పిన మాటలను అందరికీ చెప్పారు.

ఈ విషయం నీకు చెప్పాలనే ఉత్తరం రాస్తున్నాను. తాతయ్యా! నువ్వు గొప్పగొప్పవాళ్ళ పుస్తకాలు చాలా చదువుతూంటావు కదా! వాళ్ళు ఏమేం చెప్పారో అప్పుడప్పుడు నాకు తెలియజేస్తూ ఉంటావు కదూ!

నాయనమ్మకు నమస్కారాలు. నేను అందర్నీ అడిగినట్లు చెప్పు. ఉంటాను.

చిరునామా:

శ్రీ పి.నారాయణ,

ఇంటి.నెం. 12-76,

మంథని, కరీంనగర్ జిల్లా.

నీ ప్రియమైన మనుమరాలు,

లింగమ్మ,

6వ తరగతి.

సమాధానం

మంథని,
21.11.2011.

లింగమ్మా ! నా బంగారు తల్లీ!

అశీస్సులు. నీ ఉత్తరం చూసి ఎంత మురిసిపోయానో! ఇంతకుముందు నువ్వు రాసిన ఉత్తరాలకంటే ఇది ఎంతో బాగుంది. అమ్మా, నాన్నా, తమ్ముడూ అందరూ బాగున్నారా? దొడ్లో జాజిపూలు బాగా పూస్తున్నాయా? రోజూ చెట్లకు నీళ్ళు పోస్తున్నావా? అన్నట్టు, రాధ బొమ్మలు బాగా వేస్తుంది కదూ! నువ్వు కూడా వేస్తున్నావా? నిజంగా స్నేహితులంటే నువ్వు, రాధా ఉన్నట్టు ఉండాలి. మీరు ఇంతవరకూ ఆటపాటల్లోనూ చదువులోనూ కలిసి ఉంటారని నాకు తెలుసు కానీ సమాజసేవలో కూడా కలిసి ఉంటారని నాకు తెలియదు. ఇప్పుడు ఆ సంగతి నీ ఉత్తరంలో చూసి ఎంతో సంతోషించాను.

సమాజసేవ అన్న మాట నువ్వు వినే ఉంటావు కానీ దాని అర్థం నీకు తెలుసో లేదో నాకు తెలియదు. కుటుంబం అంటే నీకు తెలుసు. అమ్మా నాన్నా అన్నదమ్ములూ అక్కచెల్లెళ్ళూ తాతా నాయనమ్మా అమ్మమ్మ లాంటి వాళ్ళు ఒకే ఇంట్లో కలిసి ఉన్నప్పుడు అందరినీ కలిపి ఒక కుటుంబం అంటాం. మన చుట్టూపక్కల ఉండే ఇలాంటి కుటుంబాలనన్నింటినీ కలిపి సమాజం అంటారు. మన కుటుంబంలో ఎవరికి ఏ అవసరం వచ్చినా ఒకరికొకరం సాయపడతాం. అలాగే సమాజంలో ఎవరికి ఏ అవసరం కలిగినా పరస్పరం సహాయం చేసుకోవాలి. అది మన బాధ్యత. “నేనూ మా కుటుంబమూ కడుపులో చల్ల కదలకుండా ఉంటాం! చుట్టూపక్కలవాళ్ళ గొడవ నాకెందుకు?” అని అనుకోగూడదు. సమాజం బాగుంటేనే మనం బాగుంటాం. ఉదాహరణకు, మన వీధి అంతా చెత్తా చెదారంతో నిండి ఉందనుకో! మన ఇల్లు శుభ్రంగా ఉన్నంత మాత్రాన మనం ఆరోగ్యంగా ఉండగలమా? ఆలోచించు. మన పెద్దలు ‘ధర్మో రక్షతి రక్షితః’ అని చెప్పారు. అలాగే సమాజాన్ని మనం రక్షిస్తే సమాజం మనల్ని రక్షిస్తుంది.

సమాజంలో రెండు పూటలా కడుపునిండా తినడానికి కావలసిన ఆదాయం లేనివాళ్ళుంటారు. జబ్బులతో బాధపడేవాళ్ళుంటారు. కుంటివాళ్ళూ గుడ్డివాళ్ళూ మూగవాళ్ళూ ఎందరో ఉండవచ్చు. వీరందరికీ సాయం అవసరం. అగ్నిప్రమాదాలూ తుఫాన్లూ వరదలూ భూకంపాలూ సంభవించినప్పుడూ అంటువ్యాధులు ప్రబలినప్పుడూ ఎంతోమందికి సేవలు అవసరమవుతాయి. సమాజంలో అవసరమున్నవాళ్ళకు సేవచేయడమే సమాజసేవ. ఇలా సేవ చెయ్యాలన్న అభిప్రాయం మనం ఎప్పుడూ మనసులో ఉంచుకోవాలి. మన ఇంట్లో వస్తువులను ఎంతో భద్రంగా చూసుకుంటాం కదా! అవి మన ఆస్తి. సమాజానికి కూడా ఆస్తి ఉంటుంది. అంటే రైళ్ళూ బస్సులూ పార్కులూ విహారస్థలాలు మొదలైనవన్నమాట. ఇవి నీతో పాటు అందరివీ! ఇవి పాడవకుండా కాపాడుకోటం కూడా అందరి బాధ్యత. దీన్నే సామాజిక స్పృహ అంటారు.

చిన్నారీ! నువ్వు రాధా దారి పక్క పడి ఉన్న ముసలాయనకు చేసిన సాయం నిజంగా మానవసేవ. సమాజసేవ చెయ్యాలని మీకనిపించడమే మీకు సామాజిక స్పృహ ఉందనడానికి నిదర్శనం. ఇందుకు నిన్ను రాధనీ నేను కూడా మెచ్చుకుంటున్నాను. విద్యార్థుల మొదటి కర్తవ్యం శ్రద్ధగా చదువుకోడమే ! అందులో సందేహం లేదు. కాని చదువుతోపాటు సాటి మనుషులకు చేయదగినంత సేవచేయడం కూడా ముఖ్యమే! ఉపాన్యాసాలు ఇస్తే చాలదు. మహాకవి గురజాడ చెప్పినట్లు, పూనుకొని జనులకు ఏదైనా ఒక మేలు చేసి చూపాలి.

సమాజ సేవ చేయాలనుకునే విద్యార్థులకు ఎన్నో మార్గాలుంటాయి. బడి బయట తిరిగే పిల్లలను పాఠశాలలో చేర్పించడానికి ఉపాధ్యాయులకు సాయంచేయవచ్చు. ఎవరైనా చెట్లను ఇష్టం వచ్చినట్లు నరికేస్తుంటే సంబంధిత అధికారులకు ఫిర్యాదు చేయవచ్చు. పల్స్ పోలియో కార్యక్రమంలో వైద్యసిబ్బందికి సహకారం అందించవచ్చు. ప్లాస్టిక్ సంచులూ గ్లాసులూ వాడటం మంచిది కాదని తోటి విద్యార్థులకు చెప్పవచ్చు. వీధులలో తిరిగే ఊరకుక్కల గురించి పురపాలక సంఘంవారికి ఫిర్యాదు చెయ్యవచ్చు. నిరక్షరాస్యులైన పెద్దలకు సాయంత్రం పూట రాయడం, చదవడం నేర్పించవచ్చు. పిల్లలు మీ వీధుల్లో చెత్తను ఎక్కడ బడితే అక్కడ వేస్తుంటే చెత్తకుండీలలో వేయమని చెప్పవచ్చు. ఇంట్లో, వీధిలో, బడిలో, ఎక్కడైనా మొక్కలు నాటవచ్చు. వాటిని కాపాడుతూ పెంచవచ్చు. తోటి పిల్లలకు, ఆపదల్లో ఉన్నవారికి నీలాగా సహాయం చేయవచ్చు. అర్థమైందా తల్లీ!

మన ఊళ్ళో మీ గురించి అందరికీ చెబుతాను. ఇకముందు కూడా ఇలాంటి మంచి మంచి పనులు చెయ్యాలని మరిచిపోకేం! నువ్వు వచ్చినప్పుడు నీకేం బహుమతి ఇస్తానో అప్పుడే తెలుస్తుంది. ఈ ఉత్తరాన్ని నీ స్నేహితులచేత కూడా చదివింతు.

ఉంటాను,
మీ తాతయ్య.

చిరునామా:

చి|| లింగమ్మ,
తండ్రిపేరు: ఎస్.గణపతి, ఇం.నెం.6-11-58,
రణస్థలం,
శ్రీకాకుళం జిల్లా.

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. ఈ పాఠంలో ఉత్తరాన్ని ఎవరు ఎవరికి ఎందుకు రాశారు?
2. ప్రార్థన సమావేశంలో ప్రధానోపాధ్యాయులు లింగమ్మ గురించి ఏం చెప్పి ఉంటారు?
3. మీ పాఠశాలలో కూడా ప్రార్థనసమావేశంలో మీ ప్రధానోపాధ్యాయులు ఏ మంచి విషయాలను గురించి మాట్లాడతారు? వాటిని విని చెప్పండి.
4. లింగమ్మ లాగా ఆమె స్నేహితురాలిలాగా మీరు కూడా ఎవరికైనా, ఎప్పుడైనా సహాయంచేశారా? ఏం చేశారో చెప్పండి.
5. లింగమ్మ ఆపదలో ఉన్న ముసలితాతకు సహాయం చేసింది కదా అలాగే మనం ఎవరెవరికి ఎలాంటి సహాయం అందించవచ్చు?
6. లింగమ్మ రాసిన ఉత్తరం ఆమె తాతయ్యకు, తాతయ్య రాసిన ఉత్తరం లింగమ్మకు చేరాలి కదా! అట్లాగే ఎవరు ఉత్తరాలు రాసినా ఒక ప్రాంతంనుంచి మరొక ప్రాంతానికి ఎలా చేరుకుంటాయో చెప్పండి.

II. చదవడం - రాయడం

- 1) కింది పదాలు చదవండి. ఆ పదాలతో వచ్చే వాక్యాలు పాఠంలో ఎక్కడున్నాయో గుర్తించండి.

అ) 108 నెంబరు	ఆ) మంచితనం	ఇ) మన ఇల్లు
ఈ) నిజంగా	ఉ) అగ్ని ప్రమాదాలు	ఊ) మహాకవి
- 2) పాఠంలో '!' '?' గుర్తులతో ఉన్న వాక్యాలు గుర్తించి ఒకచోట రాయండి.
3. కింది పేరాను చదవండి. ఈ పేరాకు ప్రశ్నలు రాయండి. శీర్షిక పెట్టండి.

పూర్వ కాలం సమాచారాన్ని పావురాల వంటి పక్షుల ద్వారా ఒక ప్రాంతంనుంచి ఇంకో ప్రాంతానికి పంపేవారు. తరవాతి కాలంలో దూతలు, వార్తాహరుల ద్వారా సమాచారాన్ని పంపే వారు. వీరు గుర్రాల పైనగాని, కాలినడకనగాని వెళ్ళి సమాచారం అందించేవారు. ఆ తరవాతి కాలంలో తంతి తపాలా శాఖ ద్వారా ఉత్తరాలు, టెలిగ్రాముల ద్వారా సమాచారం ఒక ప్రాంతంనుంచి ఇంకొక ప్రాంతానికి చేరేది. ఆధునిక కాలంలో సమాచార పంపిణీకి టెలిఫోన్లను, సెల్ ఫోన్లను వినియోగిస్తున్నారు. కంప్యూటర్లలో ఇంటర్నెట్ ద్వారా క్షణాల్లో సమాచారాన్ని తెచ్చుకొంటున్నాం, పంపుతున్నాం. ఈ - మెయిల్, ఫ్యాక్స్ వంటివి వాడుతున్నాం. అంతేకాకుండా మన అభిప్రాయాలను, భావాలను ఎవరికయినా తెలపడానికి బ్లాగులు, ట్విట్టర్లు, ఫేస్ బుక్ లనే విధానాలు ఇంటర్నెట్ ద్వారా ఉపయోగిస్తున్నాం.

1. ప్రశ్న: .....
  2. ప్రశ్న: .....
  3. ప్రశ్న: .....
  4. ప్రశ్న: .....
  5. ప్రశ్న: .....
- శీర్షిక : .....

4. పాఠం ఆధారంగా ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి

- అ. లింగమ్మకూ రాధకూ ప్రధానోపాధ్యాయులు బహుమతి ఏ రోజున ఇచ్చారు? ఆ రోజే ఎందుకు ఇచ్చారు ?
- ఆ. ముసలి తాతను హాస్పిటల్ కి తీసుకెళ్లడానికి సీతకూ రాధకూ డబ్బులు ఎలా వచ్చాయి?
- ఇ. లింగమ్మ ఎవరికి ఉత్తరం రాసింది ? ఆయన ఎక్కడ ఉంటారు?
- ఈ. డాక్టరు లింగమ్మను ఏమని మెచ్చుకున్నాడు? ఎందుకు మెచ్చుకున్నాడు?
- ఉ. ప్రధానోపాధ్యాయులు ఏమని సందేశం ఇచ్చారు?
- ఊ. సామాజిక స్పృహ అంటే ఏమిటి ? దీన్ని గురించి తాతయ్య లింగమ్మకు ఉత్తరంలో ఏమి తెలియజేశారు?
- ఎ. సమాజసేవకు ఏ ఏ మార్గాలుంటాయని తాతయ్య చెప్పారు?
- ఏ. లింగమ్మ తాతను ఏమేమి తెలపమని కోరింది?

III. స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

- అ. ఎలాంటివాళ్ళకు సాయం అవసరమవుతుంది?
- ఆ. లేఖలు ఎవరికి రాస్తున్నామన్నదాన్ని బట్టి సంబోధన ఉంటుంది కదా! ఎవరిని ఎలా సంబోధిస్తారో రాయండి.
- ఇ. లింగమ్మకు సామాజికస్పృహ ఉందని ఎలా చెప్పవచ్చు?
- ఈ. రోడ్డు పక్కన పడిపోయిన ముసలాయనను లింగమ్మ, ఆమె స్నేహితురాలు మాత్రమే హాస్పిటల్ కి ఎందుకు తీసుకెళ్ళాల్సి వచ్చింది?
- ఉ. గొప్పవాళ్ళు ఏం చెప్పారో తెలుసుకోవాలని లింగమ్మ ఎందుకు అనుకుంది?
- ఊ. 108 నెంబరుకు ఎందుకు ఫోన్ చేస్తారు? అలా ఫోను చేస్తే ఏం జరుగుతుంది?
- ఎ. లింగమ్మ, రాధ బడికి ఆలస్యంగా వచ్చినా ప్రధానోపాధ్యాయులకు కోపం రాలేదు. ఎందుకు?

2. వ్యాసరూప సమాధాన ప్రశ్నలు :

- కింది ప్రశ్నలకు పది వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.
- అ. ప్రకృతి వైపరీత్యాలు సంభవించినప్పుడు ఎలాంటి సేవలు అవసరమవుతాయి?

- ఆ. లింగమ్మ లాగే మీరు కూడా మీరు చేసిన మంచి పనిని గురించి మీ తాతయ్యకుగాని,మామయ్యకుగాని ఒక లేఖ రాయండి
- ఇ. మురికి నీటి సమస్యను పరిష్కరించమని సర్పంచ్ గారికిగాని, పురపాలక సంఘ అధికారికిగాని లేఖ రాయండి.

IV. పదజాలం

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16

1. కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలకు అదే అర్థం వచ్చే పదాలను బ్రాకెట్లలో రాయండి.

ఉదా : నేను క్షేమం (కుశలం)

- అ. డాక్టరుగారు మమ్మల్ని అభినందించారు. ( )
- ఆ. భూకంపాలు వస్తే ఎక్కువమంది కష్టాలు పడతారు. ( )
- ఇ. కొంతమంది బాల్యంలోనే సంగీత సాధన మొదలుపెడతారు. ( )
- ఈ. ఆదాయం లేని పేదలకు సహాయం చేయాలి. ( )

2. కింది వాక్యాలలోని గీత గీసిన పదాలకు వ్యతిరేక పదాలను ఖాళీలలో రాయండి.

- అ. పరీక్షలో పాసైనందుకు సంతోషించాను. ఆటల పోటీలలో ఓడినందుకు .....
- ఆ. శ్రద్ధగా చదివితే ఎలాంటి పరీక్షైనా పాసవచ్చు. పాఠాలు వినడంలో ..... పనికి రాదు.
- ఇ. కష్టపడితే దేనినైనా సాధించవచ్చు. ....దేనినైనా సాధించలేము.
- ఈ. మంచివాళ్ళు మేలు చేస్తారు. చెడ్డవాళ్ళు..... చేయాలని చూస్తారు.

3. కింది పదాలలో మానవుల పేర్లు ప్రకృతి వైపరీత్యాల పేర్లు కలిసిపోయి ఉన్నాయి. వాటిని వేరుచేయండి. ఒక్కొక్క పదంతో సొంతవాక్యం రాయండి.

పేదవాళ్ళు, తుఫానులు, వరదలు, వినలేనివాళ్ళు, భూకంపాలు, చూడలేనివాళ్ళు.

4. కింది పదాల వరసను చూడండి. ప్రతి వరసలో సంబంధంలేని పదాన్ని గుర్తించి సున్నా (0) చుట్టండి.

- అ. టెలిఫోన్, సెల్ ఫోన్, కంప్యూటర్, క్యాలెండర్
- ఆ. పోస్ట్ కార్డు, ఇన్ లాండ్ లెటర్, సెల్ ఫోన్, కవర్
- ఇ. పోస్టాఫీస్, పాఠశాల, కొరియర్ ఆఫీస్, టెలిఫోన్ కేంద్రం
- ఈ. ఆకాశవాణి, దూరదర్శన్, వార్తాపత్రికలు, బ్యాంకు

V. సృజనాత్మకత

1. లింగమ్మ వాళ్ళ తాతయ్యకు ఉత్తరం రాసింది కదా! తాతయ్య స్థానంలో నువ్వే ఉంటే, ఒక మిత్రుడిగా / మిత్రురాలిగా ఏమని తిరిగి ఉత్తరం రాస్తావు? అలా రాసి చూపించు?
2. లింగమ్మ, తాతయ్యలు రాసిన ఉత్తరాలు ఆధారంగా జట్లలో కూర్చొని సంభాషణలు రాయండి.
లింగమ్మ : తాతయ్యా! ఈ రోజు ఏం జరిగిందో తెలుసా ?
తాతయ్య : ఏం జరిగింది?
లింగమ్మ : ఈ రోజు నేను, రాధ బడికి వెళుతూ ఉంటే -----

VI. ప్రశంస

1. వివిధ వ్యక్తులకు లేఖ రాసేటప్పుడు సంబోధన ఇంగ్లీష్ లో ఎలా రాస్తాం ? తెలుగులో ఎలా రాస్తాం ?
లేఖ రాసేటప్పుడు వివిధ వ్యక్తులకు ముగింపు వాక్యం ఇంగ్లీష్ లో ఎలా రాస్తాం ? తెలుగులో ఎలా రాస్తాం ?
2. లింగమ్మలాగా మీ పాఠశాలలో / మీ గ్రామంలో సేవచేసినవాళ్ళను గురించి వివరాలు తెలుసుకోండి.
3. కంప్యూటర్ ద్వారా ఇంటర్నెట్ ను ఉపయోగించి ఈ - మెయిల్ ఎలా పంపుతారో తెలుసుకోండి. అట్లాగే మనకు కావలసిన సమాచారాన్ని ఇంటర్నెట్ ద్వారా ఎలా పొందవచ్చో తెలపండి.

VII. ప్రాజెక్టు పని

- అ) కొంతమంది ప్రముఖులు రాసిన లేఖలు పుస్తకాలుగా వచ్చాయి. గ్రంథాలయం నుంచి వాటి పేర్లను సేకరించండి.
- ఆ) వివిధ దినపత్రికలలో వచ్చే లేఖలను సేకరించి ప్రదర్శించండి.
- ఇ) ఏదైనా ఒక అంశం తీసుకొని దాన్ని చదవండి. అది దేన్ని గురించి ఎవరు ఎవరికి రాశారో చెప్పండి.

VIII. భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

ఈ కింది పదాలను విడదీయండి.

1. ఉదా: రామానుజుడు = రామ + అనుజుడు = (అ + అ = ఆ)
(అ) రామాలయం = ... + ... = ( )
2. ఉదా: కవీంద్రుడు = కవి + ఇంద్రుడు = (ఇ + ఇ = ఈ)
(ఇ) కవీశ్వరుడు = ... + ... = ( )

3. ఉదా: భానూదయం = భాను + ఉదయం = (ఉ + ఉ = ఊ)
 వధూపేతుడు = ... + ... = ( )
4. ఉదా: పితృణం = పితృ + ఋణం = (ఋ+ఋ=ఋ)
 మాతృణం = ... + ... = ( )

అ - ఇ - ఉ - ఋ అనే వర్ణాలకు అవే వర్ణాలు (సవర్ణాలు) కలిసినప్పుడు దీర్ఘం తప్పనిసరిగా రావడాన్ని 'సవర్ణదీర్ఘ సంధి' అంటారు.

ఈ విధంగా సంస్కృత పదాల మధ్య జరిగే సంధులను సంస్కృత సంధులు అంటారు.

- 'అ' వర్ణానికి 'అ - ఆ' లు సవర్ణాలు
 'ఇ' వర్ణానికి 'ఇ - ఈ' లు సవర్ణాలు
 'ఉ' వర్ణానికి 'ఉ - ఊ' లు సవర్ణాలు
 'ఋ' వర్ణానికి 'ఋ - ఋ' లు సవర్ణాలు

2. ఈ కింది పదాలను విడదీయండి.

- ఉదా: విద్యార్థి = విద్యా + అర్థి = (అ + అ = ఆ)
- మహానందము = ... + ... = ( )
  - మహీంద్రుడు = ... + ... = ( )
  - కోటీశ్వరులు = ... + ... = ( )
  - సువర్ణాధ్యాయం = ... + ... = ( )
  - కరీంద్రం = ... + ... = ( )
  - సమరాంగణం = ... + ... = ( )
  - శుభారంభం = ... + ... = ( )
  - కపీంద్రులు = ... + ... = ( )

నేనిది చేయగలనా?

- చేసిన మంచి పనులు చెప్పగలను. ఔను / కాదు
- వివిధ లేఖలను చదవగలను, అర్థం చేసుకొనగలను. అందులో ఏముందో చెప్పగలను. ఔను / కాదు
- నేనూ చేసిన మంచి పనులు లేదా సమస్యల గురించి లేఖ రాయగలను. ఔను / కాదు
- ఈ పాఠంలోని పదజాలాన్ని అవసరమైన సందర్భాలలో వినియోగించగలను. ఔను / కాదు

“అనుభవాల దొంతరలను భావితరాలకందించే అందమైన మార్గం - లేఖ”

